

РЕЦЕНЗИЯ

от проф. Лейла Огуз Крайджикова, доктор

Относно: конкурс за заемане на академичната длъжност „Професор”
в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт,
професионално направление 7.4. Обществено здраве,
специалност „Кинезитерапия”,
обявен от Национална спортна академия „Васил Левски”
в ДВ бр.84 от 30.10.2015 г.

В конкурса единствен кандидат е доц. Незабравка Николаева Генчева, доктор, преподавател в катедра “Кинезитерапия и рехабилитация” на Национална спортна академия “Васил Левски”. По процедурата са спазени всички изисквания на ЗРАСРБ, Правилника за приложението му и Правилника за развитие на академичния състав на НСА „Васил Левски”.

I. Професионална и научна квалификация

През 1985 г. доц. Незабравка Генчева завършва висшето си образование в Национална спортна академия „Васил Левски” (бивш ВИФ „Георги Димитров”) – гр. София с първа специалност „Кинезитерапия”, втора специалност „Учител по физическо възпитание” и допълнителна квалификация „Доброволен сътрудник по спортна журналистика”. От 1985 до 1991 г. работи като кинезитерапевт в 28 поликлиника, в Научно-приложната лаборатория на ДСК „Славия” и в “Цех на здравето” в Централен машиностроителен институт, гр. София.

През 1991 г. печели конкурс за асистент по кинезитерапия в НСА „Васил Левски”, където работи и до настоящия момент. Образователната и научна степен „Доктор” придобива през 2006 г. след защита на дисертационен труд на тема ”Проучване на възможностите на хиппотерапията в рехабилитацията на деца с церебрална парализа” (шифър 05.07.05). През 2008 г. получава научното звание „Доцент” по същия научен шифър.

Доц. Генчева завършва ОКС «Магистър» по Детско-юношеска психология в Софийски университет «Св. Климент Охридски» гр. София през 2013 г. За рецензирания период тя повишава квалификация си и чрез обучение в 9 курса, касащи хранителните разстройства, а също и кинезитерапевтичната практика в областта на педиатрията и неврологията, мускулно-скелетните дисфункции, флеболимфадемите.

От 2003 г. работи като хоноруван преподавател по кинезитерапия последователно в следните висши училища: ЮЗУ „Неофит Рилски” – Благоевград, Медицински колеж – гр. София, Русенски университет „Ангел Кънчев”, а от 2014 г. е на втори трудов договор към катедра „Кинезитерапия” на ЮЗУ. По преподавателски обмен в рамките на програми СЕЕРУС и ЕРАЗЪМ изнася лекции в няколко университета от Полша, Република Хърватия и Италия.

От 2008 г. до сега доц. Генчева е ръководител на катедра „Кинезитерапия и рехабилитация” в НСА „В. Левски”. Членува в Асоциацията на кинезитерапевтите и рехабилитаторите в България, в Българското научно дружество по спортна медицина и кинезитерапия и в Научното дружество по неврология, психиатрия и психология на детското развитие. От 2001 г. е председател на УС на Национално сдружение по терапевтична езда и хиппотерапия – „Устрем”, а от 2002 до 2010 г. е лицензиран преподавател, инструктор и консултант по Fit-ball към различни организации.

От 2008 г. доц. Генчева е член на Факултетния съвет на ФКТТСА, а от 2012 г. и на Академичния съвет на НСА „Васил Левски”.

II. Научноизследователска дейност

Кандидатката е автор на 98 научни труда. В настоящия конкурс тя представя 70 научни публикации:

- 2 монографии;
- 2 учебника;
- 2 учебни помагала;
- 41 научни статии, 32 от които са публикувани в български и 9 в международни научни списания (3 индексирани, 1 с импакт фактор);
- 23 доклада – 11 от тях публикувани в сборници от национални и 12 в сборници от международни научни форуми.

Доц. Незабравка Генчева е самостоятелен автор в 25 труда; в 20 е първи автор; а в 19 – втори и следващ автор. Тя е участвала в 48 научни форума (24 международни и 24 национални) с 59 научни съобщения, от които 1 лекция, 2 постера и 56 доклада.

Специално внимание искам да обърна на двете монографии – „Кинезитерапия при хранителни разстройства” и „Физическа активност и спорт при Разстройство с дефицит на вниманието и хиперактивност”, които демонстрират нейните многостранни научни интереси.

Представените съвременни тенденции, доброто владее на материята, точният и ясен стил допринасят за високото им качество и лесното им възприемане както от специалистите по кинезитерапия, така и от спортните педагози.

Представена е справка за 79 цитирания, от които 15 в дипломни работи, 5 в дисертации, 18 в монографии (1 от тях в чужбина), 6 в учебници, 35 в статии (21 в национални, 14 в международни издания – 4 от тях индексирани и 2 с импакт фактор).

Кандидатката участва в разработването на 13 проекта – 5 научноизследователски (на 2 от които е ръководител) и 8 образователни (2 национални и 6 международни).

Доц. Незабравка Генчева е научен ръководител на 5 докторанти (двама от които успешно защитили), на 11 магистърски и 3 бакалавърски дипломни работи. Тя е била член на 9 научни журита – 6 за защита на дисертационни трудове и 3 за хабилитации, както и рецензент на 3 монографии, 10 учебници и учебни помагала, 15 статии и редица магистърски дипломни работи.

III. Учебно-преподавателска дейност

Доц. Незабравка Генчева има 25 години преподавателски стаж в НСА „Васил Левски“. Тя участва активно в обучението на студенти от трите степени на висшето образование – ОКС „Бакалавър“, ОКС „Магистър“ и ОНС „Доктор“, както и в курсовете за следдипломна квалификация. Самостоятелно и в съавторство разработва 13 учебни програми за ОКС „Бакалавър“ и 10 за ОКС „Магистър“.

Ежегодно доц. Незабравка Генчева реализира преизпълнение на задължителния хорариум за аудиторна заетост. В НСА „Васил Левски“ тя е титуляр на 10 учебни дисциплини в ОКС „Бакалавър“ и ОКС „Магистър“, а в ЮЗУ „Неофит Рилски“ – на три в ОКС „Бакалавър“. Задължителни са: за специалност „Кинезитерапия“ – „Кинезитерапия в хирургията“, „Кинезитерапия в педиатрията“, „Кинезитерапия при вътрешни болести“; дисциплината „Кинезитерапия“ за специалност „Учител по физическо възпитание“ и „Спортни и рекреативни дейности“ за магистърска програма „Младежка идентичност и спорт“.

Кандидатката е автор на учебниците „Кинезитерапия при някои често срещани хирургични заболявания“, „Кинезитерапия в

педагогическата практика” и на 2 учебни помагала, които са високо ценени както от студентите по кинезитерапия, така и от работещите специалисти.

IV. Научни приноси

Научната продукция на доц. Н. Генчева демонстрира интереси към различни тематики, които условно могат да се обобщят в пет направления:

1. Кинезитерапия в неврологията, педиатрията и при мускулно-скелетни дисфункции (публикации №№ 10,13,15,21,25,26,30,33,37,45,46,49,50, 51,52,56,57,60 и 61).
2. Разработване на методики по хиппотерапия и терапевтична езда при различни заболявания (№№ 3,7,14,16,28,29,39,40,43,45,58).
3. Система от упражнения с голяма терапевтична топка за профилактика и лечение в кинезитерапевтичната практика, в училищното физическо възпитание и свободното време (№№ 5, 6, 9,15,25,26,27,30,32,37,42).
4. Психо-педагогически аспекти на кинезитерапията и спорта (№№ 12,17,23,35,41,62,63 и 64).
5. Физическа дееспособност и оптимизация на училищното физическо възпитание за опазване здравето на децата в училищна възраст (№№ 27,31,32,38,47 и 48).

Приноси с оригинален характер

- За първи път у нас е апробиран и въведен комплексен подход за методики по хиппотерапия и терапевтична езда при различни заболявания, повлияващи физическото развитие, дефицита в моториката и компонентите на физическия фитнес.
- Анализирани, обобщени и систематизирани в монография са голям брой литературни източници от последните години, разглеждащи ролята на физическата активност за лечение на разстройствата с дефицит на вниманието и хиперактивност.
- Представени са насоки за лечение при разстройства на хранителното поведение (анорексия невроза, булимия невроза, компулсивно преяждане и др.) чрез средствата на кинезитерапията.

Приноси с научно-приложен характер

- За първи път у нас е изследван ефектът на хиппотерапията при деца с церебрална парализа, със синдроми на Даун и Прадер-Вили, с дефицит на вниманието и хиперактивност, с аутизъм.

- Извършено е проучване (в съавторство) върху разпространението, профилактиката и лечението при дисфункции на гръбначния стълб, постурални нарушения, гръбначни изкривявания и плоскостъпие. Апробирани са програми от упражнения с голяма терапевтична топка, терапевтична езда и методиката на Schroth при ученици с постурални нарушения и начални гръбначни деформации.
- Създадени са методики от упражнения с голяма терапевтична топка, приложени за профилактика и лечение в кинезитерапевтичната практика, в училищното физическо възпитание и в свободното време.
- Разработени са учебно-методични указания с цел обучение на студенти и специалисти за ефективно приложение на Fit-ball и хиппотерапията в кинезитерапевтичната практика, училищно физическо възпитание и спорта.
- Задълбочено и с много ерудиция са анализирани съвременните научни данни за психологичните причини, водещи до проява на агресия. Изследвана е връзката между проявата на агресия и гняв в спорта с други психологични и соматични прояви, с което да се подобри педагогическата работа и да се постигнат по-добри спортни резултати.
- Установява се намалена физическата дееспособност при ученици в начална училищна възраст. Изследвана е мотивацията за двигателна активност на ученици и студенти, за първи път е проведено проучване за прояви на емпатия сред спортуващи и неспортуващи деца.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Изложеното по-горе, личните качества, високият професионализъм и компетентност на доц. Незабравка Генчева в научната и преподавателската й дейност е категорично основание за заемане на академичната длъжност „Професор“. С убеденост предлагам на Научното жури да присъди на доц. Н.Генчева, доктор академичната длъжност „Професор“ на НСА „Васил Левски“ в област на висше образование 7. Здравеопазване и спорт, професионално направление 7.4. Обществено здраве, специалност „Кинезитерапия“ за нуждите на катедра „Кинезитерапия и рехабилитация“.

10.02.2016 г.

Рецензент:
проф. Лейла Крайджикова, доктор